

Jeffrey Brett

Aramese uitdrukkingen

in het evangelie naar Markus

Markus 5:35-43; 7:31-37; 14:36; 15:34

Dit artikel gaat over de Aramese uitdrukkingen *Talitha koem*, *Effatha*, *Abba*, en *Eloï*, *Eloï* in het evangelie naar Markus.

Er is vaak nagedacht over de vraag waarom de Geest van God in het evangelie naar Markus in vier situaties de woorden van de Heer in de door Hem gesproken taal aan ons heeft overgeleverd. Pas onlangs realiseerde ik mij dat het in elk van die situaties om een gebeurtenis gaat die van een intense betrokkenheid getuigt. Laten we ze nagaan.

Talitha koem

In Markus 5:35-43 hebben we de dood en de opwekking van het dochtertje van Jairus. Op het moment dat de vreselijke woorden 'Uw dochter is gestorven' tegen Jairus werden gezegd, was de Heer Jezus onmiddellijk aan zijn zijde met woorden van vertroosting en bemoediging. Hij zei: 'Wees niet bang, geloof alleen'.

Dit toont dat wij in momenten van buitengewone droefheid en benauwdheid de nabijheid van onze Redder kunnen ervaren, en van Hem de nodige steun ontvangen die ons door de omstandigheden heendraagt. Hij ging met Jairus direct in de omstandigheid van de dood, nadat ieder element van ongelof en bespotting is uitgedreven. Hij neemt met Zich mee de vader, de moeder en drie bevoorrechte discipelen. 'Hij greep de hand van het kind en zei tot haar: Talitha koem'.

Onder de wet zou het aanraken van een dood lichaam die persoon zeven dagen onrein hebben gemaakt. Het meisje was dood, want haar geest had haar verlaten (Luk. 8:55). Maar zo was het niet bij de Redder, die onaantastbaar was voor de zonde en haar gevolgen. In eindeloze genade en goedheid daalde Hij neer daar waar de zonde ons had gebracht, en overwon Hij op het kruis zelfs de dood. Deze prachtige handeling, het vastpakken van de hand van dit jonge meisje, is een daad van grote betrouwbaarheid en vertoont overeenkomst met de handelwijze van Lukas 10: 'Een Samaritaan echter, die op reis was, kwam bij hem (...)' (vs. 33).

Effatha

In Markus 7:31-37 zien wij de genezing van een man die doof was en aan een spraakgebrek leed, een fysieke situatie die meelijwekkend was en verdrietige morele gevolgen had. Dit was typerend voor het volk Israël in die tijd, maar het is ook van toepassing op iedereen die de Heiland niet kent. Israël onder de wet was bijzonder bevoorrecht, doordat het de 'woorden van God' had ontvangen. Maar door hun ongeloof waren zij doof geworden, en er werd ook geen antwoord meer gegeven naar God toe in lofprijzing en aanbidding. Zo is het ook met ons, zolang wij het evangelie niet hebben gehoord en geloofd, want zonder geloof is het onmogelijk God te behagen (Hebr. 11:6).

'En Hij nam hem van de menigte afzonderlijk, stak Zijn vingers in zijn oren en na gespuwd te hebben raakte Hij zijn tong aan; en Hij keek op naar de hemel, zuchtte en zei tot hem: Effatha'. We zien ook hier dat Hij de arme man apart nam van de ongelovige menigte, omdat dit niet een publieke zaak was, maar een persoonlijke en intieme aangelegenheid. De Heer Jezus stopte Zijn vingers in de oren van de man. Dit is de enige vermelding van de vingers van de Heer in dit evangelie; feitelijk is er slechts één andere, namelijk in Johannes 9.

Hoe kunnen we op een waardige wijze over deze gebeurtenis spreken en ons een voorstelling maken van de Zoon van God, die een vinger in ieder oor van de man stak en daarna spuugde om Zijn speeksel op de tong van de man aan te brengen? Op die manier verbond Hij Zichzelf helemaal met de conditie van deze man – met Zijn vingers in de oren en iets van Hemzelf op de tong van de man. Ik kan niets bedenken dat intiemer is; en het voert tot aanbidding. Dan staat er ook nog dat de Heer *zuchtte*. Dit bracht Zijn diepe verdriet tot uitdrukking, doordat Hij voelde hoe de zonde alles voor God had bedorven. Vervolgens zei Hij: 'Effatha, dat is: Word geopend!'

Abba

In het verslag van Markus van het lijden van de Heer in Gethsemane gebruikt Hij het woord 'Abba' wanneer Hij Zijn Vader aanspreekt (Mark. 14:36). Deze vorm van aanspreken 'is het woord dat op de lippen van kinderen lag, en een onbegrensd vertrouwen uitdrukt' (W.E. Vine). In vers 33 lezen wij dat Hij begon 'ontsteld en zeer beangst' te worden. Het woord *ontsteld* komt van een woord met de wortel 'onbeweeglijk' en is verbonden met 'paniek'; en *zeer beangst* is een uitdrukking van diepe nood. Ik aarzel om commentaar te geven op deze woorden, die door de Heilige Geest worden gebruikt om het effect te beschrijven op Zijn heilige Persoon van het overwegen van wat voor Hem lag. Deze begrippen bevatten zulke buitengewone diepten van emoties, ver boven ons bevattingvermogen.

'En Hij ging iets verder, viel op de aarde'. Dit herinnert ons aan woorden die de Heer tegen Petrus sprak: 'Je kunt Mij nu niet volgen', toen Hij aan het einde kwam van de weg die naar het kruis leidde. Niemand kon hierin met Hem meegaan. Nu Hij hier in Gethsemane met Zijn Vader spreekt, doet Hij dat echter in termen van eenvoud en vertrouwelijkheid. Hoe verbazingwekkend is het dan om in Romeinen 8:15 dezelfde woorden te lezen in verbinding met onszelf: '(...) maar u hebt ontvangen een geest van zonschap, waardoor wij roepen: Abba, Vader!' Omdat wij in de relatie van zonen zijn gebracht en nu deze relatie mogen genieten in de kracht van de Heilige Geest, kunnen wij met de vertrouwelijkheid naderen die Hem kenmerkte hier beneden en de Vader aanspreken met hetzelfde woord 'Abba'.

Eloï, Eloï

Ten slotte lezen we in Markus 15:34 de woorden: 'En op het negende uur riep Jezus met luider stem: Eloï, Eloï, lama sabachthani?' In het voorgaande vers lezen we van de drie uren dat er duisternis over het hele land kwam. Niemand kon immers intreden in dat wat plaatsvond tussen de volmaakte Mens en Zijn God gedurende deze uren.

De verzen 1 en 3 van Psalm 22 helpen ons wel om de reden te begrijpen voor het uitspreken van deze woorden van diepe emotie en intens fysiek lijden dat Hij onderging op het kruis: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?'. Waarom had Zijn God, die Hij zo trouw had gediend, Hem verlaten? In het derde vers van Psalm 22 geeft Hij Zelf het antwoord op die diepzinnige vraag: 'Nochtans,

U bent heilig'. Zo rechtvaardigt Hij dat God Hem in volmaakte gerechtigheid heeft verlaten, omdat Hij tot zonde was gemaakt en onze zonden droeg in Zijn lichaam op het hout.

Opnieuw denk ik dat het optekenen van de oorspronkelijke woorden, zoals ze uit Zijn mond kwamen in die uren van het zwaarste lijden ons bij de vertrouwelijkheid bepalen die de Heilige Geest ons voor de aandacht wil brengen, als wij in alle ernst maar ook in aanbidding dit heilige lijden overdenken.

